

BELGISCHE SENAAAT

 ZITTING 2001-2002

 18 JUNI 2002

Wetsvoorstel betreffende het recht van minderjarigen op toegang tot de rechter

AMENDEMENTEN

Nr. 21 VAN MEVROUW Taelman C.S.

Art. 21

De artikelen 2 tot 5 vervangen als volgt:

«Art. 2. — In de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wordt een artikel 3ter ingevoegd, luidende:

«Art. 3ter. — De minderjarige, slachtoffer van een misdrijf, kan zich burgerlijke partij stellen bij stilzitten van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in geval van tegenstrijdigheid van belangen met hen.

Indien de minderjarige niet in staat is zijn mening te vormen wijst de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg onverwijld een vertegenwoordiger ad hoc aan.

Wanneer de minderjarige geen advocaat heeft, wordt hem een advocaat voor minderjarigen toegewezen, overeenkomstig artikel 508/24 van het Gerechtelijk Wetboek.»

 Zie:

Stukken van de Senaat:

2-626 - 2000/2001:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Taelman c.s.

2-626 - 2001/2002:

Nrs. 2 en 3: Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

 SESSION DE 2001-2002

 18 JUIN 2002

Proposition de loi ouvrant l'accès à la justice aux mineurs

AMENDEMENTS

N° 21 DE MME Taelman ET CONSORTS

Art. 21

Remplacer les articles 2 à 5 par ce qui suit:

«Art. 2. — Dans le titre préliminaire du Code d'instruction criminelle, il est inséré un article 3ter, rédigé comme suit:

«Art. 3ter. — Le mineur, victime d'une infraction, est autorisé à se constituer partie civile si les personnes exerçant l'autorité parentale manquent de défendre ses droits ou qu'il existe un conflit d'intérêt avec celles-ci.

Si le mineur n'est pas capable de se forger une opinion, le président du tribunal de première instance désigne sans délai un représentant ad hoc.

Quand le mineur n'a pas d'avocat, il lui est attribué un avocat des mineurs conformément à l'article 508/24 du Code judiciaire.»

 Voir:

Documents du Sénat:

2-626 - 2000/2001:

N° 1: Proposition de loi de Mme Taelman et consorts.

2-626 - 2001/2002:

N°s 2 et 3: Amendements.

«Art. 3. — In het vierde deel, boek IV, van het *Gerechtelijk Wetboek* wordt hoofdstuk IXbis dat artikel 1237bis bevat, hersteld in de volgende lezing :

«Hoofdstuk IXbis: rechtsvordering van minderjarigen.

Art. 1237bis. — § 1. Onverminderd de wettelijke bepalingen die aan een minderjarige het recht verlenen om in rechte op te treden, kan de minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt of die de leeftijd van twaalf jaar niet heeft bereikt doch in staat is zijn mening te vormen, in geval van stilzitten van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in geval van tegenstrijdigheid van belangen met hen, persoonlijk een rechtsvordering instellen in gerechtelijke of administratieve bewarende procedures of in procedures met betrekking tot de aan zijn persoon verbonden rechten.

§ 2. De vordering van de minderjarige wordt ingeleid bij een eenvoudig verzoekschrift. De rechter beveelt de persoonlijke verschijning van de partijen. Hij hoort de minderjarige zonder dat de andere partijen aanwezig zijn. Hij beslist bij een met redenen omklede beschikking over de bekwaamheid van de minderjarige van jonger dan twaalf jaar om zijn mening te vormen. Tegen die beschikking is geen beroep mogelijk. In voorkomend geval poogt hij de partijen te verzoenen en vestigt hij hun aandacht op mogelijkheden tot bemiddeling.

§ 3. Wanneer de minderjarige geen advocaat heeft, wordt hem een advocaat voor minderjarigen toegevoegd overeenkomstig artikel 508/24. »

Verantwoording

In artikel 2 wordt het eerste lid van het voorgestelde artikel 3ter vereenvoudigd. Als men verwijst naar minderjarigen die het slachtoffer zijn van een misdrijf gepleegd door een persoon die het ouderlijk gezag uitoefent of door een ander persoon, viseert men zonder meer alle minderjarigen die het slachtoffer zijn van een misdrijf.

Bovendien werden de redacties van het voorgestelde artikel 3ter en het in artikel 3 voorgestelde artikel 1237bis op elkaar en op de terminologie van het wetsvoorstel nr. 554 afgestemd (stilzitten van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, tegenstrijdigheid van belangen met hen, in staat zijn mening te vormen, een advocaat voor minderjarigen).

In artikel 3 wordt voor § 1 van het voorgestelde artikel 1237 een meer leesbare redactie voorgesteld, naast de uniformisering van de terminologie waarvan hiervoor sprake was. Bovendien wordt ook teruggegrepen naar de tekst zoals voorgesteld in amendement nr. 14.

De redactie van § 2 wordt eveneens aangepast. De rechter dient zich uit te spreken over de bekwaamheid van de minderjarige zijn mening te vormen. De vraag of hij al dan niet in rechte kan treden is het door de wet bepaalde gevolg van het antwoord op de eerste vraag, en valt buiten de appreciatiebevoegdheid van de rechter.

Bovendien lijkt de huidige tekst te impliceren dat de rechter de partijen, dus ook de minderjarige, in elk geval eerst wijst op de mogelijkheden van bemiddeling en slechts dan beslist of hij in de voorwaarden verkeert om in rechte te treden. Een verzoening en

«Art. 3. — Dans la quatrième partie, livre IV, du *Code judiciaire*, le chapitre IXbis, comprenant l'article 1237bis, est rétabli dans la rédaction suivante :

«Chapitre IXbis: des actions en justice intentées par les mineurs.

Art. 1237bis. — § 1er. Sans préjudice des dispositions légales accordant au mineur le droit d'ester en justice, le mineur qui a atteint l'âge de douze ans ou qui, bien que n'ayant pas atteint l'âge de douze ans, est capable de se forger une opinion, peut, si les personnes exerçant l'autorité parentale manquent de défendre ses droits ou qu'il existe un conflit d'intérêts avec celles-ci, intenter personnellement une action en justice dans les procédures judiciaires ou administratives conservatoires ou dans les procédures relatives aux droits attachés à sa personne.

§ 2. L'action du mineur est introduite par simple requête. Le juge ordonne la comparution personnelle des parties. Il entend le mineur hors la présence des autres parties. Il se prononce par ordonnance motivée sur la capacité du mineur de moins de douze ans de se forger une opinion. Cette ordonnance n'est susceptible d'aucun recours. Le cas échéant, il tente de concilier les parties et attire leur attention sur les possibilités offertes par la médiation.

§ 3. Lorsque le mineur n'a pas d'avocat, il lui est attribué un avocat des mineurs conformément à l'article 508/24. »

Justification

L'article 2 simplifie l'alinéa 1er de l'article 3ter proposé. Lorsque l'on se réfère à des mineurs qui sont victimes d'une infraction commise par une personne exerçant l'autorité parentale ou par une autre personne, on vise sans plus tous les mineurs victimes d'une infraction.

En outre, les rédactions de l'article 3ter proposé et de l'article 1237bis proposé à l'article 3 ont été harmonisées et adaptées à la terminologie de la proposition de loi n° 554 (manquement des personnes exerçant l'autorité parentale, conflit d'intérêts avec celles-ci, capacité de se forger une opinion, avocat des mineurs).

L'article 3 suggère, outre l'uniformisation de la terminologie susvisée, une rédaction plus intelligible du § 1er de l'article 1237 proposé. Il s'inspire par ailleurs aussi du texte proposé par l'amendement n° 14.

La rédaction du § 2 est également adaptée. Le juge doit se prononcer sur la capacité du mineur de se forger une opinion. La question de savoir s'il peut ou non ester en justice est le corollaire, prévu par la loi, de la réponse à la première question et ne relève pas du pouvoir d'appréciation du juge.

En outre, le texte actuel semble impliquer que le juge commence en tout cas par signaler aux parties, y compris dès lors au mineur, les possibilités de médiation et ne décide qu'après si ce dernier se trouve dans les conditions pour ester en justice. Une conciliation

bemiddeling veronderstellen toch ook dat de minderjarige in staat is zijn mening te vormen. De tekst wordt bijgevolg genuanceerd.

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 1237*bis* wordt ten slotte aangepast om uitdrukkelijk te verwijzen naar de advocaten voor minderjarigen.

Martine Taelman.
Nathalie de T' Serclaes.
Clotilde Nyssens.
Meryem Kaçar.
Myriam Vanlerberghe.
Sabine de Bethune.
Jean-François Istasse.

et une médiation suppose pourtant aussi que le mineur soit capable de se forger une opinion. Le texte est donc nuancé.

Enfin, le § 3 de l'article 1237*bis* proposé est adapté pour renvoyer explicitement aux avocats des mineurs.